

Numărul 12

Oradea-mare 21 martie (3 aprilie) 1904.

Anul XL

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

A u r.

— Dramă în patru acte. —
(Fragment.)

Actul II, Scena I

Petru, Cornelia.

Petru. Ai venit în adevăr?... Credeam că aud sborul unei pasări... erau pașii dtale... Vorbele de ieri n'au fost dar numai așa în glumă zise? Ai venit în adevăr? Doamne!... Nu te temi? (O prinde de mână.)

Cornelia. De ce să me tem?... N'ai zis că e bine aici și-i frumos în poiana asta și nicăiri ca aici nu-ți place să stai? Am venit să stăm împreună... Eu voi să șez acolo, să lucrez. Dta citești? Poți citi să te ascult și eu? (Se așează.)

Petru. O, nu-i o carte să te amuzeze...

Cornelia. Atunci voi lucra în tăcere... De și... atâtea aș vrea să-ți spun. Nu știu, dar de aseară că te-am văzut și mi-ai vorbit, par că mi-ai fi cântat o melodie frumoasă, nouă, nespuse de dulce; și acum neconținut îmi resonă în suflet: să fim prieteni. (Se ridică.)

Petru. Un vis!

Cornelia (naiv, apropiindu-se.) Vis? Nu... nu... n'am visat. Am stat cu ochii deschiși întreaga noapte, colo sus la fereastra mea, și am privit cerul instelat și așa de limpede te-am văzut în lumina albă a nopții, cum mi-ai zimbit și mi-ai spus că n'o să mă lași singură de acum, ci o să vii cu mine prin poeni în totdeauna, să adunăm flori și să culegem fragi din pădure. Sunt așa de multe colo mai sus, ascunse printre frunze. Nu mai vreți?

Petru. O, da... (Culeg flori împreună.)

Cornelia. Aici sunt albastrele multe, înalte și pline, acasă le pun în apă, ele renvie și multă vreme nu se vestejesc. O zi așa frumoasă nici odată n'a fost!... Soarele a resărit fără pic de nor... Lumea strălucește par că-i poleită cu aur! Și e și caldă

bună, înviețoare... Frunzele sunt mai mari, tufișurile mai bogate și iarba mai verde ca altădată... Și murmurul apei se aude așa de lin și uniform; nu ți-se pare că-i un cântec plin de farmec?

Petru. O poveste nesfârșită, ce ne pune pe gânduri în fața naturii, așa de măreață în atotputernicia ei, pururi nepăsătoare de soarta omenească...

Cornelia. Un gând așa de trist?

Petru. E durerea nimicniciei omenești resimțită cu atâta umilință!... Ce frumoasă-i lumea! Singură ai zis: Câtă vrajă e în toate ce ne înconjoară: soare, flori, pădure, ape și frunzișuri. Toate se imbină într-o perfectă armonie, numai omul neconținut e rătăcitor. Pasărea în sbor își găsește soțul, ea știe din stoluri care se va desprinde cu drag tovarăs să-i fie... și nu greșește!... Omul, dacă ascultă de poriri firești; nebun, pierdut se scotoțește...

Cornelia. Eri erai mai vesel...

Petru. Azi ved că am făcut reu... Trebuie să plec și nici odată să nu vin să te mai întelnesc.

Cornelia. Să pleci?... Unde?...

Petru. În lumea largă, unde am fost trimis de mic copil, să învăț carte. O carieră să-mi fac, să smulg de la soartă ceea ce nu vrea să-mi deie de bună voie... Părinții, de acasă, să-mi uit... nici odată să nu mai ved poiana asta frumoasă, valea și pădurea, câmpul și livezile înflorite!... Să îngrop în nesimțire tot ce mi-a fost drag de când am deschis ochii...

Cornelia. Dumnezeu! Și pentru ce?

Petru. Așa de limpede îți sunt ochii și așa de cumiți!... Nu ved ei furtuna ce se deslănțuește din cuprinsul fericirii de o clipă?

Cornelia (dă din cap și-l privește gales.) Nu.

Petru (o cuprinde.) Te iubesc!

Cornelia. Petre

Petru. Eri credeam să putem fi prieteni... să ne întelnim în fiecare zi aici, să povestim, să ridem împreună... Simțiam și eu bucurie că nu voi mai rătăci prin aceste văi, cu gândul întunecat de monotonia singurătății... Dar azi când te-am văzut ve-

nind spre mine, ușoară, frumoasă, arătare luminoasă, ca raza de soare ce deschide mugurii înfloritoare, am ramas ulmit, năuc, nu mai știu ce vreau. Aș vrea să te strâng în brațe, să-ți scald în sărutări grumajii albi, barbia-ți drăgălașă, șuvițele-ți din pėru-ți auriu, să te ridic la peptu-mi, să te duc departe într'un cuib dulce... O lume să-ți fac acolo, unde să nu poată petrunde urile, pismele, reuțăile omenestii... (Se aude din depărtare un fluer ciobănesc.) Vezi, sunt pătimas, nebun, pierdut! Nu vei putea să me înțelegi, deprinsă altfel să privești lumea... și iubirea, poate!... Mama dtale, legăturile vieții de până acuma, deprinderea luxului, totul se ridică stavilă puternică între noi — ne desparte.

Cornelia. Nu, Petre, nu-mi cunoști viața... Nu pot să me mai întorc în lumea trăită de părinții mei. Tata e mort. Rudele noastre ne-au uitat de când nu mai putem trăi în belșugul de odinioară. Nici un prieten nu ne-a deschis ușa de doi ani... De când ne-am mutat, după moartea unchiului, aci în acest castel pe jumătate în ruină, iarba ne-a crescut peste scări și peste prag... Mama e veșnic amărită, rece și aspră, nici un cuvânt de alinare nu mi-a zis de doi ani. Nu ese nicăiri cu mine, intunecată, cu ochii în pământ, își caută nu știu ce comori pierdute... O, de ai ști cât de tristă mi-a fost viața înainte de a te întâlni... Singură... vecinic singură, cu amintirea trecutului sbuciumat, într'o casă fioroasă, cu ziduri negre ce par că amenință se se prăbușesacă peste mine... Atâta am plâns, atât de greu mi-a fost. Eri când mi-ai întins mâna și mi-ai vorbit cu atâta înțeles, mi ai zimbit! — și din ochii-ți plini de bunătate o fericire nespusă mi a trezit sufletul; în ris, în cântece de bucurie, în sbor s'a ivit norocul meu... Nu-l ucide cu pevestiri de reu... Remâi lângă mine... (naiv.) Pot să-mi schimb rochia asta cu o alta mai simplă dacă nu-ți place luxul... Putem trăi într'o căsuța mică, cum ai zis, departe, undeva în lume, sau aci în poiana asta, în desisul unei păduri, mi-e tot una. În loc de broderii fine știu să tore fulorul, să țes pânză; aș putea să lucrez și la câmp, să sap, să culeg porumbul... nu-i greu... Dar să n'ai pe nimeni... fără tovarăș, fără un suflet, o vorbă caldă ce să-mi arate că sunt și eu înțeleasă, ocrotită de reu, să știu că bucuriile, vorba și risul, privirile și viața mea toată, nu-s ascultate și nu-s simțite de nimeni... O, e atâta de greu... Remâi cu mine! (Îi întinde mâna, el o prinde în brațe.)

Petru. Scumpă lumină a minții! — mai scumpă decât lumina ochilor!... Me iubești? — nu visez oare! (își trece mâna pe frunte.) Vrei să fii a mea? — Nu te temi de împotriviri, de mama dtale?

Cornelia. Numai gândul să nu te perd me înspăimântă.

Petru (cu expansiune.) Nu mai este așa putere în lume!... Nimic și nimeni să nu ne mai despartă!... Într'o clipă, veacuri am trăit împreună... sufletele noastre s'aun strins într'o legătură puternică și dulce!... Când trist și reu a fost tot ce-am zis cu o clipă înainte... Nu e omul ființa cea mai josnică în lume... E mândru omul, mare și învingător e omul, când lumina fermecătoare a iubirii pătrunde în sufletul lui... Mai spune, e adevărat, nu visez? me iubești?

Cornelia. O, da... mult... (Se prind în brațe, apoi trec spre fund.)

Petru. Cântecul apei e dulce acum și pădurea și florile toate sunt ale noastre. *Constanța Hodoș.*

A v ê n t.

*In viața mea lipsită
De calde amintiri
Tu n'ai fost meteorul
Ce cade 'n străluciri.*

*Nici zi n'ai fost de vară,
Cu umbră și senin;
Nici soare, dar nici idol
Ca oarbă să me 'nchin.*

*Ai fost durerea crudă —
Cari celui păcătos
Cărarea i-o arată
Spre Crucea lui Christos.*

Liliae.

Discuția ortografiei în Academia Română.

Raportul secțiunii literare asupra reviziunii ortografiei.

Domnilor membri,

Sunt acum 24 de ani, de când ortografia Academiei Române a fost supusă unei reviziuni, prin cari s'aun înlăturat unele exagerări etimologice ale așa numitului „mod de scriere provisoriu“ introdus în anul 1869 pentru publicarea Analelor și a altor lucrări ale societății noastre.

După o propunere din anul 1879, s'a ales la 24 martie 1880 o comisiune, compusă din dnii Alecsandri, Barițiu, Hașdeu, Quintescu și subscrisul, care în scurtă vreme s'a putut înțelege, cel puțin în majoritatea membrilor sei, asupra principalelor reguli ale scrierii celei noue.

Prin raportul subscrisului de la 8 aprilie 1880 concluziunile comisiunii au fost supuse plenului, care le-a adoptat în aceeaș sesiune generală, înse cu introducerea mai multor modificări.

Pe când primul mod de scriere al Academiei era întemeiat pe un etimologism puțin temperat prin concesii fonetice, ortografia primită de majoritatea de la 1880 era în esență un fonetism temperat prin „necesități etimologice“.

Din tot spiritul raportului reese că aceste necesități nu erau atât de natură științifică, cât mai ales de natură practică; ele proveniau din dorința unei transacțiuni între tendințele antagoniste spre a le apropia pe cât se putea de o ortografie sau mai exact de o grafie comună.

În acest înțeles zicea raportul subscrisului de la 1880: „Dacă în cestiuni de pură știință abstractă singura normă a noastră trebuie să fie cercetarea necondiționată a adevărului, indiferent dacă acest adevăr este împărtășit de mulți sau de puținii oameni, în cestiuni de o dezvoltare organică concretă, precum este limba și împreună cu densa și scrierea, elementul usului adoptat de mulțimea celor ce vorbesc și ce scriu e totdeauna un element de cea mai mare însemnătate, pe care nu ne este ertat să-l ignorăm“, și se termină cu speranța „că toți vom

fi inspirați de dorința de a publica Analele Academiei sub o formă a scrierii lor, care să nu ne desbina de mișcarea generală a literaturii noastre, ci să pue Academia Română înăuntrul și în fruntea acestei mișcări.“

Aceleași considerațiuni dictează astăzi Academiei o nouă revisuire a modului ei de scriere. Din acest îndemn secția literară a ales în sesiunea de la 1903 o comisiune ad-hoc, în care pe lângă cei trei membri remași în viață din vechea comisiune de la 1880, adică dñii Hașdeu, Quintescu și subscrisul, au intrat dñii Iacob Negruzzi și Ioan Bianu. Îndeplinind misiunea ce i-a fost incredințată în limitele indicate de majoritatea ei, comisiunea, în ședința de la 1 martie a. c., a luat cunoștința de raportul subscrisului și a hotărât în majoritate de trei membri contra părerii dlui Quintescu (al cincilea membru, dl Hașdeu n'a luat parte la lucrări), ca raportul, redus la șase propuneri de modificare, să se supună secțiunii literare. Încercarea subscrisului și a câtorva membri de a discuta și hotărâi mai multe alte chestiuni relative la unificarea ortografiei, d. ex. la scrierea numelor lunilor (septembre, octobre, etc.), la scrierea cuvintelor: finanțe, piață, celalalt, teatru, neatârnare sau (după părerea dlui Quintescu) la punerea accentelor, etc. a fost după oare-care discuțiune înlăturată de comisiune, rămânând ca aceste chestiuni să formeze obiectul debaterilor ulterioare în secțiunea literară. Pentru momentul de față majoritatea a admis că este urgent a se mărgini hotărârea la cele 6 reguli ce vi se propun mai jos.

Aduse astfel la cunoștința secțiunii literare, regulile au fost discutate în ședințele de la 6, 8 și 9 martie a. c., și aprobate de secțiune, și anume prima regulă, cea relativă la scrierea diftongilor *ea* și *oa* cu unanimitatea membrilor prezenți, celelalte cinci cu majorități variabile. Dl Quintescu a fost la toate cinci de o părere principal contrară, pe care a dezvoltat-o într'un deosebit memoriu.

Domnilor membri, fiind și de astă dată ales raportor al secțiunii literare în chestia ortografică, sunt dator să ve dau mai întîi un scurt resumat al motivelor, cari vorbesc în favoarea propunerilor ce vi le facem.

Mișcarea semnalată prin ortografia Academiei de la 1880 s'a accentuat de atunci încoace în sensul unui fonetism din ce în ce mai pronunțat, și consecințele etimologice făcute mai înainte din motive de oportunitate, spre a pregăti adoptarea generală a unei scrieri definitive, nu mai par necesare în timpul de față.

Majoritatea ziarelor și a revistelor române de astăzi sînt scrise curat foneticesc, fără nici un etimologism, și — ceea ce este cu deseveșire important — cerințele mai tuturor profesorilor de limba română de la școalele secundare din țară reclamă aceeași simplificare a scrierii. Dovadă alăturata adresă a conferinței lor oficiale de la 25 maiu 1903 înaintată Academiei Române. Dacă mai adăugăm, că profesorii celor trei catedre de filologie și literatură română, de la universitățile din București și Iași, dñii A. Philippide, Ovid Densușianu și I. Bianu, se arată în scrierile lor adepți ai fonetismului curat și-l introduc astfel la viitorii învățători ai limbii române, ne pare de la sine indicată direcțiunea în care se cuvine să facem acum modificările ortografiei noastre.

Asemenea modificări erau în parte propuse și hotărîte încă de comisiunea de la 1880, înse la discuțiunea și votarea lor în plenul Academiei au fost înlăturate printr'o întemplătoare majoritate, care a contribuit astfel să diferențeze și mai mult scrierea academică de usul din ce în ce mai general al autorilor români.

Va fi dar drept să reluăm în seria propunerilor ce vi le facem astăzi, în sensul fonetismului, mai întîi pe acele ce fuseseră arătate de subscrisul raportor încă din 1880 și în parte primite de comisiunea de atunci. Din norocire nu mai avem trebuință să stăruim pentru suprimarea lui *u* mut (scris ca *ŭ* scurt), care suprimare fusese și ea propusă de comisiunea de la 1880, înse înlăturată cu majoritate de un vot, pentru a fi mai pe urmă — față de presiunea unei legitime opinii publice — din nou discutată și în sfârșit adoptată cu 15 ani mai târziu, de abia la 11 martie 1895.

Dar din celelalte reguli propuse și neadoptate atunci, propunem din nou pe următoarele patru, cari răspund totodată la unele din cererile profesorilor secundari cuprinse în menționata adresă:

1, Diftongii *ea* și *oa* să se scrie totdeauna *ea* și *oa*, iar nu *é* și *ó*, fiind că regula nestrămutată a scrierii românești este: că acele sunori, pentru cari se știe litera latină corespunzătoare, se scriu cu aceea literă, și prin urmare nu se poate suprima și ascunde sub accent.

2, Grupul de consonanțe *șt* se va scrie totdeauna *șt*, indiferent dacă vine dintr'o formă fleționară cu *se* sau nu; vom scrie dar: crești, pești, știință, etc., conform regulei menționate mai sus.

3, Asemenea și din aceeași cauză sunul *z* se va scrie totdeauna *z*, chiar când vine ca formă fleționară dintr'un *d*; vom scrie dar: verde verzi, roza poezia, etc.

4, *I* scurt se va însemna cu *i* simplu fără semnul scurtării, asemenea *u* scurt cu *u* simplu. În puținele casuri înse, unde *i* și *u* la sfârșitul cuvintelor sînt intonate (d. ex. la unele forme de conjugare), intonarea se va arată prin accentul grav. Vom scrie dar: oamenî, copii, țubire, tu auzi, el auzî, a întocmî, nou, sau, tăcî, făcî.

Ortografia are să indice litera sonului, dar nu și toate nuanțele de pronunțare ale lui. Astfel semnul scurtării va rămânea în scrierea noastră numai pentru vocala intuneată *ă*, simplificarea foarte importantă la învățarea cetirii și scrierii în școală, și totodată mai apropiată de ortografiile limbilor române, în fața cărora nesfârșitele noastre semne de până acum, mai ales multele scurtări peste *i* și *u* și accentele peste *e* și *o*, ne arătau prea înstrăinați.

După aceste patru propuneri relativ ușoare, să trecem la cele două mai grele și mai importante.

5, Sunul *z* se va scrie totdeauna cu *ă*. Așa cere, conform principiului fonetic, trebuința pedagogică și usul majorității scriitorilor români. Litera fiind numai semnul văzut al sonului auzit și amîndouă avînd (cât pentru vorbe, în deosebire de notele musicale) menirea de a provoca cea mai grabnică deșteptare a înțelesului, chestiunea se ține mai ales de teoria acociațiunii ideilor și prin urmare în prima linie de psihologie și pedagogie, reprezentate prin usul mai general și prin cererea profesorilor secundari, se cuvine să ne supunem.

6, Sonul *i* se scrie cu *i*, inse acolo unde este imediat precedat de consoanțele *c* sau *g*, se scrie cu *â*. Motivul acestei din urmă modificări este analogia cu usul general, introdus la noi ca și la Italiani, de a ceti literele *c* și *g* înainte de *i* drept *ce* și *ge*, iar înainte de *a* drept *k* și *gh*. Astfel, dacă am scrie d. e. gînd, cîng, cîntec cu *i*, acest *i*, cu tot circumflexul de-asupra lui, ne-ar sminti obiceiul cetirii acelor consoanțe înainte vocalei *i*, pe când scriind cu *â*, remănem în conformitate cu deprinderea de mult admisă la *c* și *g*.

Pe lângă aceasta propunem, ca excepție importantă, scrierea lui *i* prin *â* în cuvântul *Român* și derivatele lui, *România*, *Românism*, etc. Cu acest mod de scriere s'a identificat românimea de la nașterea ei modernă încoace, el este introdus în oficialitatea regatului nostru independent pe toate monedele, pe toate inscripțiile, pe toate pecetiile. Prin urmare nu se poate schimba.

Trebue să adaug, înainte de a termina, că secțiunea literară, în ședința sa de la 9 martie a. c., a ales o comisiune, compusă din d-nii: I. Bianu, Ovid Densușianu și subscrisul, căreia i-a dat însărcinarea ca, după ce veți fi hotărît dvoastre în ședința plenară asupra celor 6 propuneri de mai sus și conform cu această hotărîre, să alcătuiască o broșură cuprinzând aplicări la cât mai multe cazuri îndoiioase, pentru a pune ortografia adoptată la îndemna scriitorilor români.

10 martie, 1904.

T. Maioreseu.

R u i n e.

*Cu albe profile în noapte
Ruinele stau neclintite,
Alunecă raza de lună
Pe ziduri străvechi înegrite.*

*Trec suflete, străniți fantome,
Prin ganguri eșind din penumbră
In ele durerea păstrează
O noapte mai tristă, mai sumbră...*

*Blestemul rămâne în viață
El singur când tot e țărînă,
El este durerea eternă
Din vechea credință păgână!*

*Și mistic șoapte se 'ngănă
Cu plângerea 'nceată de vînt,
E dorul uitărei și-al păcei
Ce alții găsesc în mormînt!*

*Ruinele stau neclintite
In mândra tristețe și-adîncă,*

*Pustie-î cărarea ce urcă
Cotită pe magica stîncă.*

*Și luna mîngăie fantastic
Cadavrul mării uitate,
Lumina înghiață nestinsă
Pe lespezi de scări sfărîmate!...*

Al. Gherghel.

Fii bine-cuvîntată!

— Legendă indiană. —

Într'o noapte senină cu lună, marele și înțeleptul Kryschna căzu adîncit în gânduri și zise:

„Credeam că omul e cea mai frumoasă făptură din lume, dar m'am înșelat. Aici vîd floarea nufărului care î legănată de adierea vîntului de noapte. Cu cât e mai frumoasă decât toate făpturile viețuitoare! petalele ei abia s'au deschis pentru lumina arginție a lunii, și nu pot să-mi iați ochii de la ea!...”

„Da, printre oameni nu se află ceva asemuior — repetă el suspinînd, dar după o oră gîndi:

„De ce să nu crez eu, Dumnezeu!, cu puterea cuvîntului, o ființă care printre oameni să fie aceea ce floarea nufărului e printre flori? Aceasta să se întemple spre fericirea oamenilor și a pămîntului întreg! Floare de nufăr, prefă-te într'o tineră fecioară și aparî dinainte-mi!

Valurile ondulară ușor, ca o aripă de rîndunică, noaptea se făcu mai senină, luna luci mai tare pe cer, sturzii de noapte cântară mai tare și amuțiră de odată. Și minunea se făcu, în fața lui Kryschna stătea floarea nufărului prefăcută în făptură omească. Însuș creatorul ei remase uitat.

„Tu ai fost o floare a lacului, zise el, fi de acum înainte floarea gîndului meu și vorbește!”

Și copila începî să vorbească atît de încet ca și șoaptele frunzelor albe ale nufărului, când sînt sărutate de adierea aerului de vară.

„Stăpâne, tu m'ai prefăcut într'o făptură viețuitoare; ce loc îmi destinezi acuma? Gîndește-te, stăpâne, că pe când eram floare, tremuram și închideam petalele la cea mai mică adiere. Me temeam de ploaia torențială și de furtună, de trăsnet și fulger, me temeam până și de dogoritoarele raze de soare. Tu mi-ai spus să fiu floarea nufărului, m'am supus și acuma mi-e teamă stăpâne, de pămînt și de tot ce se află pe el! Unde să locuiesc dară?”

Kryschna ridică ochii sei înțelepți spre stele, cugetă o clipă și întrebă apoi:

— „Vrei să trăești pe vîrfurile munților?...”

— „Acolo-i umed și-i frig stăpâne; me tem!”

Kryschna se puse pe o stîncă și-și rezemă capul pe mînă. Copila stătea înspăimîntată și tremurî în fața lui. În timpul acesta, se crăpă de ziuă și zorile începî să lumineze cerul. Lacul, palmierii și trestiiile păreau aurite. Lebedele albe, cocoarele albastre se auziră în cor, peste apă, păunii din codri — cu dînsii primiră sunete coardele perlate ale scoicilor și vocea cîntecului omenesc.

Kryschna tresări și zise:

„Poetul Walmiki salută resăritul soarelui!”

E v l a v i a.

După o clipă, se retrase perdelele de flori roșii cari acoperiau hanii și peste lac apărură Walmiki.

Îndată ce zări intrupata floare de nufăr, încetă din cânt. Scoica îi lunecă din mână, brațele îi căzură în jos și el stătea tăcut, ca și cum marele Kryschna l-ar fi prefăcut în copac. Kryschna se bucură de această uimire a creațiunii sale și zise:

„Trezește-te Walmiki și vorbește!”

Și Walmiki vorbi:

„--- Îubesc!”

Numai cuvântul acesta îi trecu prin gând și numai pe acesta putu să-l pronunțe. Fața lui Kryschna se luminează de-odată.

„Copilă fermecătoare, am găsit un loc care-î demn de tine; așează-te în inima poetului.”

Walmiki repetă pentru a doua oră:

„--- Îubesc!”

Voința puternicului Kryschna, voința idolului, începură să îndemne copila spre inima poetului. Idolul făcu ca inima lui Walmiki să devie transpirată ca un cristal. Veselă ca o zi cu soare, liniștită cu umbletul, copila se apropie de locuința destinată. Dar îndată ce privi mai adânc în inima lui Walmiki, pâli și teama o cuprinse ca un vânt rece. Kryschna se minună:

„Floare intrupată, o întrebă el, te temi și de inima poetului?”

— „Stăpâne, răspuse copila, unde mi-ai poruncit să stau? În aceasta inimă, zărește piscuri de munți acoperite de zăpadă, apă adâncă plină de viețuitoare necunoscute, pustiuri cu furtuni și vijelii și prăpăștiile întunecoase a lui Elloros; iară me tem, stăpâne!”

Dar bunul și înțeleptul Kryschna zise:

— Liniștește-te, floare intrupată. Dacă în inima lui Walmiki se adăpostesc mobile singuratice de omăt, atunci fii tu o suflară caldă de primăvară care să le topești; dacă sunt ape adânci în ea, atunci fii tu o perlă în adânc, dacă e pustiul unei stepe, atunci fii în întunericul acela razele soarelui...”

Și Walmiki, care auzise toată această convorbire, adăogă:

— „Să fii binecuvântată!”

Cugetări.

Trebue să muncim ca să ne facem demni de o meserie oare-care: restul e treaba altora.

*

O inimă veselă face sănătatea înfloritoare, un suflet trist usucă și oasele.

*

Nu e în lume o meserie mai grea decât aceea de a-ți face un nume mare.

*

Nesiguranța e cea mai rea dintre suferințe, pentru că ea și le închipue pe toate.

*

Fericirile sunt ca vântul; când le ochesti prea departe, nu le nimerești.

*

Cea mai mare parte din oameni întrebuințează prima parte a vieții lor ca să facă pe cealaltă miserabilă.

Frunza în poezia populară.

Frunza verde exercită cea mai frumoasă impresiune asupra românului. Ea este confidenta lui cea mai intimă, căreia îi spune toate suferințele, cu un cuvânt amarul vieții, după cum se poate vedea din următoarele versuri, în cari un soldat român își spune propriile lui impresiuni descriind Italia, Marea Adriatică, flota compusă din corăbii făcute cu turnuri mari și mici:

Frunză verde lemn uscat,
Reu, măică, m'ai blestemat:
Să calc cu picioarele,
Cât aleargă soarele!...
Am călcat țările toate,
Italia jumătate.
Foaie verde și-o alună,
Italia-î țară bună,
Fără mie-mi pare rea,
C'am șezut doi ani în ea,
Departa de mândra mea.
Cât te uiți în lung și 'n lat
Nu mai vezi pământ uscat,
Ci tot ape turburele,
Umblând corăbii pe ele,
Tot corăbii ferecate,
Ce pe mare stați plecate
Și-s cu tunuri încărcate:
Tunuri mari și tunuri mici
La tot lunul unei voinicii.
Hei, mare, apă sărată
Ești cu lacrimi mestecată:
Lacrimi de-a voinicilor
De dorul mândruțelor
Și de al măicuțelor!

O tineră fată descrie în cuvinte foarte nevinovate dorul ce-l are iubitul ei de dânsa, care sub impresiunea gândurilor, a neliniștei și a supărării nu poate scrie nici două cuvinte:

Frunză verde liliac
Badea meu tiner „diac”
Șeade la masă scriind
Și din inimă oftând,
Serie doue, trei rânduri
Și se pune pe gânduri...
Pune condeiul pe masă
Și mi se plimbă prin casă,
De la inimă ferbinte
Zicând astfel de cuvinte:
„Alelei, o Doamne sfinte,
„Doamne sfinte și părinte,
„Mai așează-mi gândurile,
„Să-mi isprăvesc rândurile,
„Că dorul de la părinți
„Îți mai vine să-l mai uiți,
„Dar dorul de ibovnică
„Reu la inimă te strică
„Și dorul de mândră dragă,
„Reu la inimă te seacă!

Un tiner își exprimă suferința ce-î cuprinde inima într'un mod foarte duos, din cauză că mândra lui s'a măritat cu un altul:

Frunză verde dintr'un pom,
Toate păsările dorm,
Numai eă nu mai am somn!
Frunză verde trei alace,
Ziuă albă-acum se face;
Prind cocoșii a cântă
Și de ică și de colea,
Când mai gros, când mai șubțire,
Despre-a noastră despărțire.

Un tiner spune iubitei sale că se duce în țeri
străine din cauză că rudele ei se împotrivesc ca să
o iee de soție.

Florică, floricea,
Mândră, mândruleana meal
Nu mai umblă de degeaba,
Ci me duc in calea mea;
C'ai tēi, dragă, nu me vrea,
Remăi, mândră, dar, cu bine
Eă me duc in țeri streine!
Frunză verde mărăcine
Du-me bade și pe mine
Unde mergi in țeri străine,
De ți-a fi așa rușine,
Fă-me brău pe lângă tine,
De ți-a părea brăul greū,
Fă-me lumină de seū
Și me pune 'n sinul teū.
De-i vedea că me topesc,
Suffă să me recoresc!
Fă-me lumină de ceară
Și me pune sub-suoară
Și me du cu tine 'n țară,
Că eă unde-o-i înseră,
Calea ți-o voi lumină,
Oamenii te-or întrebă:
— Ce lumină e asta?—
— Asta-i lumină de seū
Măndruță din satul meū;
Asta-i lumină de ceară,
Măndruță dintr'a mea țară!

Cât farmec deșteaptă poezia populară și câtă
atențiune merită!

A. Vîntul.

G h i e i t u r i .

(Comit. Hunedoara.)

Umflă-mi-se,
Gâmfă-mi-se;
Terfeleagă face-mi-se.

Pruna

Nemțisor in haine negre
Ține bine legea.

Lăcătul

Ce-i verde și nu-i șopârlă,
Și cu dinți și n'are gură?

Rugul

(Muncelan Iuon — june. Bretelin.)

Culese de:

Emil V. Degan.

F r a ț i i .

Auzită in comuna Șard, comitatul Albei-Inferioare.

I

La poartă la Țaligrad,
Tiner voinic zorzonat,
Cătă lume ș-o umblat,
Muiere n'o căpătat,
Ca și soru-sa pe plac.
El din grai așa grăiă:
— Da-mi, maică, pe sora mie,
Să merem la cununie.
Maică-sa din grai grăiă:
— Du-te căne, nu lătră,
Cum ți-o-i da pe soru-la.
Soru-sa din grai grăiă:
— Atunci frate io-i vini,
Cân' tu frate că mi-i face:
Pod de aramă
Peste vamă.
Frate-so din grai grăiă:
— Hai soră la cununie,
C'am făcut ce-ți place ție.
Soru-sa din grai grăiă:
— Atunci frate io-i vini,
Cân' tu mie că mi-i face:
Pod de-argint
Peste pământ.
Frate-so din grai grăiă:
— Hai soră la cununie,
C'am făcut ce-ți place ție.

II

Ei de mână se luară,
La biserică plecară,
Și mereaț luând in seamă,
Pod de-aramă
Peste vamă;
Cân' eșiaū din drumu strimt:
Pod de-argint
Peste pământ.
De-avecerne cân' tocă,
La biseric' ajungea.
Cân' in lontru se băgară,
Toți sfinții că lăcrămară.
Iar icoana precestii
Din fundu bisericii,
Nu plângea pe cum se plânge,
Făr vĕrsă lacrămi de sânge.

III

Cătă casă cân' plecă,
El de mână ș-o luă,
Iară ea se 'mpotriviă
Și din grai așa grăiă:
— Lasă-me, frate, de mână
Să-mi ridie sucna din tină.
Cum de mână mi-o lăsă,
Într'o apă se țipă
Și din grai așa grăiă:
— Decăt a ta frate meū,
Mai bine să mor in tēū.

Enea Pop Bota.

SALON.

De la București.

La Carmen Sylva. — Conferența dlui D. Ollanescu la Academie. — De la Teatrul Național. — Șezetoarea dlui Gion. — Deschiderea expoziției societății Tinerimea artistică. — Concertul simfonic.

Încep de acolo, unde am terminat în săptămâna trecută, cu invitațiunea la palat, care de sigur va fi deșteptat și interesarea publicului nostru cetitor.

Ziarele anunțaseră de mai multe săptămâni, că sub patronajul reginei se va da la palat o serată teatrală în onoarea membrilor și membrilor societății de binefacere „Elisabeta”, din elita socială de aici.

Astfel de serate s'au mai dat la palat și în alți ani, înse totdeauna s'au reprezentat numai piese franțuzești. Anul acesta, la expresa dorință a reginei, s'a pus în program o piesă românească și una franceză. O noutate aceasta, care a făcut în toate cercurile românești cea mai bună impresiune și a mărit și mai mult stima de care se bucură augusta suverană.

La aceasta serată se poftesc numai cei ce fac parte din numita societate; la repetiția generală înse am avut onoarea să fiu invitat și eu dimpreună cu soția mea, cu biletul pe care l-am publicat în nr. trecut.

Când intrară în sala de bal, unde s'a improvisat scena, regina se află în mijlocul unei mici societăți de dame, dând povețe pentru aranjarea scenei.

Doamna Mavrogeni, Marea Doamnă de Onoare a reginei ne prezintă suveranei, care cu veciniciu-și suris inspirat de bunătate, ne primă atât de afabil, că uitai la moment rigoarea etichetei și dădui impresiune bucuriei și fericirii noastre prin cuvintele cele mai calde ce-mi inspiră impresiunea momentului.

Și am zis:

— Majestate, fericirea ce simțim în fața augustei Carmen Sylva este a întregului neam românesc.

Iar soția mea a adăugat:

— Omagele noastre adânci, reginei reginelor!

Maj. Sa a primit cu grație tâlcuirea devotamentului nostru. Apoi a început o conversație din cale afară afabilă, întrebându-ne unde ședem. Și când am spus că trecem pe la Brașov acasă, ne-a observat cu un adevărat entuziasm:

— De acolo am văzut zilele trecute pe doamna Dima, care cântă admirabil.

Și mai apoi ș-a adus aminte de reposata împărăteasă-regină Elisabeta a Austro-Ungariei și a zis:

— Am plâns-o mult, căci am iubit-o cu toată căldura.

După aceste Majestatea Sa a primit alte persoane, apoi iarăși a venit la noi și a continuat conversația.

Ceea ce m'a impresionat în deosebi plăcut, a fost corecta și frumoasa pronunțare a limbei românești. Regina vorbiă ca o născută Româncă.

Eu mi-am luat curajul și am observat:

— Majestate, să me scușați, dar nu pot ascunde surprinderea și bucuria mea auzindu-ve vorbind atât de frumos românește.

Regina mi-a răspuns surizind:

— Adevărat? Și eu tot cu frică vorbesc să nu greșesc; căci, oh! așa îmi place limba română.

Accentuând că din serierile Sale și peste Carpați s'a tradus mult în românește, regina a zis:

— Scrierea mea din urmă, „În luncă”, are un subiect pur românesc. Înse nu sânt mulțumită cu traducerea în românește; am voit însă-mi să fac aceasta, dară am fost bolnavă. Și acuma am avut friguri; atât m'a obosit aranjarea acestei serate.

Și se grăbi la scenă să dea unele instrucțiuni, mai ales în ceea ce privește iluminarea, care se părea prea mare, și întorcându-se către noi, ne întrebă:

— Nu-î așa, că lumina n'are să fie atât de intensivă, căci scena se petrece la lună?

Într'aceste publicul se adună. Eram cu toții 30—40 de persoane. Mai cu seamă dame, dintre cari remarcăm pe dna gen. Poenar presidenta societății „Elisabeta”.

Alături de sala de bal, eră instalat un bufet, unde s'a servit sendvii, căiău, limonadă și prăjituri. Și însăș regina ne poftiă să luăm.

În sfârșit, se dete signalul începerii reprezentației. Auditorul luă loc. În rëndul prim în mijloc șezu regina, alături doue dame mai în etate, apoi de ambele părți a rëndului prim copii.

Înteu s'a jucat piesa românească, apoi cea franceză. În prima a fost admirabil de frumoasă dșoara Florica Brătianu și foarte pitoresc dl Stolojan. Toți au jucat bine, dar pe mine nu jocul lor me interesă. Eu priviam tot la augusta regină și vedeam tot pe poeta Carmen Sylva impresorată de aureola nemuririi. La orele 8 reprezentația se termină în mijlocul aplauselor.

Despărțirea fu și mai afabilă. Sărutându-și mâna, regina sărută pe soția mea în față și mie îmi zise:

— La revedere!

Cu impresiuni delicioase părăsirăm palatul regal...

La Academie a fost o strălucită ședință publică. Strălucită atât prin lecturele ce s'au făcut, cât și prin asistența care s'a prezentat de asta-dată în incinta supremului nostru areopag literar.

Este interesant a observă cum se schimbă auditorul conform academicianilor cari au să facă comunicări în ședințele publice.

În săptămâna trecută, la conferența dlui general Brătianu tribunele erau pline de ofițeri. Când conferențiarul a intrat în sală, toate tribunele s'au sculat în picioare și l-au salutată militarmente.

Săptămâna aceasta avea să vorbească dl D. Ollanescu, prin urmare ne puteam așteptă — după experiența din anii trecuți — ca auditorul să se compună în deosebi din dame.

Și nu ne-am înșelat în așteptarea noastră. Nu numai tribunele erau înșesate de sexul frumos, dar și jos în sala de ședințe locurile rezervate pentru reprezentanții autorităților fură ocupate de o admirabilă ghirlandă de dame din elita societății bucureștene. De mult, poate nici odată, nu s'a văzut

la ședințele publice ale Academiei atâta lume frumoasă.

Alături de sexul frumos erau bine represințați aproape toate instituțiile culturale mai de frunte din capitală, dintre cari notăm în deosebi Teatrul Național, Ateneul Român și Societatea Geografică Română.

Și nu i-a părut reu nimenuia c'a ținut să fie de față, căci conferența dlui D. Ollanescu a fost foarte interesantă, tratând o mulțime de chestiuni actuale și arătând relele porniri ce domnesc în societatea română.

Titlul conferinței sale a fost: „Literatura română și societatea“. Titlul acesta a oferit elocventului academician prilejul să arate starea actuală a literaturii noastre, greutățile cu cari a luptă scriitorii români, indiferența publicului și franțuzomania ce domnește în societatea din România, care rămâne nepăsătoare față de produsele literaturii române și citește cu lacomie toate fleacurile franțuzesti. Ceea ce se petrece față de scrierile originale românești se observă și privitor la Teatrul Național, care la reprezentarea pieselor originale române e gol, câtă vreme trupele străine venite la București sunt întimpinate cu căldură și biletele luate cu asalt.

Lucrarea bine combinată, escelent scrisă de o mână de poet, a fost citită și predată cu vervă de artist. Se înțelege dar că succesul a fost covârșitor. Auditorul a subliniat cu dese aplause româneștile apostrofări și la fine a felicitat pe orator cu toată căldura.

Și cum a terminat, cea mai mare parte a damelor s'au sculat și au plecat. Al doile distins academician, dl Gr. G. Tocilescu ș-a făcut comunicarea despre săpăturile de la Adam Clissi înaintea unui public compus mai cu seamă din bărbați. Damaele nu se interesează de vechituri.

La Teatrul Național am asistat în două seri. Marți la 9/22 martie s'a jucat întâia oară drama în 4 acte „Aur“ de dna Constanța Hodoș, — iar astăzi duminică în 14/27 martie, „Romeo și Iulieta“ de Shakespeare.

Prima avea pentru noi o deosebită atracțiune, prin faptul că este o piesă originală nouă, scrisă de o fostă compatriotă. Ceea ce ne-o făcea și mai atragătoare, eră indicațiunea afișului că acțiunea se petrece în munții Bihorului. Căci tu bihorean, născut într'un sat la poalele munților Bihorului, pripășit departe de locul nașterii tale, tocmă în capitala României, cum ai putea remănea nepăsător vîzînd că în Teatrul Național din București se reprezintă o piesă care se petrece într'un sat în munții Bihorului? Când am trecut pragul mărețului templu al Thaliei, am intrat cu presimțirea dulce că am să petrec câteva ore acasă în munții Bihorului.

Sala de jumătate goală inse me indispuinea. Ea par că îmi spunea că publicul acesta nu mult se interesează de ceea ce se petrece în munții noștri. Parterul eră binișor reprezentat, dar logile goale. Iată soarta unei piese originale, la care autorul muncește luni și ani de zile, în care își varsă tot sufletul, toată simțirea.

Drama dnei Constanța Hodoș, scoasă din viața reală, este injghiebată din elemente ale vieții de toate zilele. Aceste, poate, îi dau un colorit prea realist, dar realismul acesta este adevărat, ne zugră-

vește peripețiile a două familii, în care lacomia de bani și amorul se dau în capete. Ceea ce nu putem să admitem din punct de vedere estetic, este tabloul în care hoții gătuesc pe Bisorca să-i poată jefui parralele, căci tabloul acesta, mai ales cum a fost jucat, este prea repulsiv.

Publicul a respătit cu aplause părțile frumoase ale piesei și după actul prim a chemat înaintea rampei pe autoarea.

Dl Nottara, în actul prim, în rolul bătrânului Nistor, a fost escelent și a produs o adevărată creațiune.

Pentru aceeaș seară s'a mai anunțat și o altă piesă a dnei Constanța Hodoș, o dramă într'un act, intitulată „Mântuire“, dar din cauza boalei unui actor, s'a amănat pe a doua seară, când „Aurul“ s'a jucat a doua oară, la care inse eu n'am putut luă parte.

„Romeo și Iulieta“ ne-a oferit prilejul să putem aplaudă în rolul Iulietei pe dna Giurgea, o tineră și talentată artistă, care mai ales în scenele dramatice, ne-a frapat foarte plăcut.

Dl G. Ionnescu-Gion, profesor la liceul Matei Basarab, ne-a poftit pe sâmbătă seara la o „Sezetoare“ ce a aranțat cu elevii sei în sala Ateneului, în amintirea aniversării de patru sute de ani de la moartea lui Ștefan cel mare.

Lume multă, profesori și părinți ai elevilor, precum și alții, s'au adunat la aceasta festivitate școlară.

Programa se compunea din declamațiuni, convorbiri, musică și dans. Textul tuturor eră scris și seos din autorii români, de dl Gion, propovăduind prin toate iubirea de neam și de patrie. Ținta tuturor eră deșteptarea, respândirea și întărirea sentimentului național.

Cu plăcere am ascultat frumoasele cuvinte și am aplaudat din inimă pe elevii, cari singuraticii și în grupe, au făcut să vibreze în noi sentimentul unui viitor frumos.

Dansurile naționale și în fine Călușerul au fost primite și bisate cu cel mai mare entusiasm. Nimeni nu s'a depărtat din sală până n'au încetat și ultimele tacturi.

La eșire elevii au făcut ovațiuni harnicului lor profesor.

Duminică la orele 11 din zi am asistat la o festivitate artistică tot la Ateneu. Societatea Tinerimea artistică, sub patronagiul principesei Maria, a deschis a treia sa expoziție de pictură și sculptură în salonul-parter din stânga.

Marele salon transformat în patru despărțeminte a oferit publicului 210 diverse tablouri, aquarele, pasteluri, desenuri, gravuri și alte opere de arte.

Regina ênsaș a espus două lucrări: Un potir pentru biserica Roznov, fir, turcoaze și mărgăritar; precum și Evanghelia în aur și smarald, lucrată de Maj. Sa pentru biserica Trei Erarchi din Iași.

Principesa Maria a espus din lucrările Sale următoarele: Flori de câmp, toamna; Studii coloristice; diferite mobile.

Sora Alteței Sale, Marea Ducesă de Hessa, a espus aceste: Mormânt, Trandafiri, Panon; Micșunele.

Pictorii cari fac parte din societate și cari au

aranjat expoziția din lucrările lor sunt: Artachino, Grant, Verona, Lochi, Luchian, Mirea, Petrașcu, Șt. Popescu, Storck, Strâmbulescu, Vermont și asociații: Căpitan și Steriad.

Principesa Maria, însoțită de principele Ferdinand, s'a prezentat precis și în despărțământul prim a fost salutată prin o cuvântare pronunțată de președintele societății, sculptorul Späthe.

Alteța Sa a primit surizând ovațiunile și apoi a făcut dimpreună cu principele o plimbare prin sală vizitând obiectele de frunte și convorbind cu toți cunoscuții.

Expoziția e foarte frumoasă. Catalogul ilustrat e una din suvenirile mele cele mai plăcute ce duc de aici acasă.

Cronica mea săptămânală n'ar fi completă, de n'aș însemna în ea și al patrule concert simfonic, ținut tot azi duminică la 2 în sala Ateneului.

S'a executat următoarea programă: 1, Simfonia no. 2 do major de Schumann; 2, Coral și variațiuni de Widor; 3, Jubel-ouvertură de Weber; 4, Peer-Gynt de Grig.

Destul atâta. Nu vrea să ve obosesc, cum am obosit eu scriind aceasta lungă dare de seamă.

Iosif Vulean.

Bibliografie.

Dr. I. Beu, Igiene școlară, Sibiiu 1904.

Aceasta cărticică, care pe 51 pagini conține totul ce învățătorul trebuie să știe despre Igiene școlară, expus într'un mod clar, într'un limbaj corect, este datorită unuia dintre membrii învățați și foarte activi ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, bine cunoscut prin câteva lucrări meritorie asupra prevenirii Pelagrei și altor boale, prin popularizarea Igienei și prin influința inteligentă ce o exercită asupra îmbunătățirii a creșterii fizice a tineretului internat în școlile ale Asociațiunii din Sibiiu. Mulți cititori vor găsi în cărticica doctorului Ilie Beu sfaturi importante, care nu aparțin numai Igienei școlare ce și celei casnice, private.

Autorul, care posedă cunoștința perfectă a literaturii moderne și a întocmirilor străine de Igiene școlară, tratează pe larg: Edificiul școlii cu mobilierul, Ventilația, Încălzitul, Sala de gimnastică, Latrinele, garderoba (Vestiarul), curtea, grădina, curățenia școlarilor, Locuința învățătorului, Igiene instrucțiunii, surmenagiul în școală, Educația corporală, Boalele școlare.

Recomandăm aceasta cărticică, care costă numai 60 bani, dascălului dincolo și dincoace de munți, chiar medicilor rurali, cari o pot consulta cu folos, pentru ca să nu le scape din vedere unele amănunte, și felicităm pe autor pentru deplina reușită a acestei publicații.

Dr. I. Felix.

Acela care este sincer către sine și către ceilalți oameni, are cea mai frumoasă însușire a marelor talente.

Goethe.

De la Academia Română.

IV

Edițiuni noue. La propunerea secțiunii literare se decide să se tipărească în Anale scrierea dlui Ovid Densușianu: „Din istoria amuțirii lui u final în limba română“; — a se publică de Academie în volum separat „Basmele aromâne“ adunate de dl Pericle Papahagi, obligându-se autorul a face la sfârșitul volumului un glosar de cuvintele mai rari și recomandând Delegațiunii să dea autorului o remunerare pentru aceasta lucrare.

Chestiunea ortografiei. În ședințele de sâmbătă, luni și marți, s'a discutat chestiunea ortografiei. S'a votat propunerile indicate în nr. trecut și cel prezent al foii noastre sub nr. 1. 2. și 3. Discuția se continuă.

A patra ședință publică se ține vineri în săptămâna aceasta. Cu aceasta ocaziune vor vorbi dnii dr. C. I. Istrati și A. D. Xenopol.

Discursul de recepțiune al dlui I. Bianu s'a fixat pentru duminica Floriilor. De asta-dată va vini la ședința solemnă și regele Carol.

Cum trebuie să se poarte o femeie tineră.

Sunt unele femei destul de serioase în fond, dar cochete și averse de omagii, flirtează fără nici un scrupul, sacrificând propria lor demnitate și fericirea tovarășului lor de viață, pentru plăcerea de a fi admirate și adulate. Aceste femei nu se mulțumesc cu admirația unui singur om, ca și cum nu aceasta ar fi tot ce-ar trebui să dorească.

Femeia, care își iubește soțul și ține să fie fericită, fuge de atențiile prea stăruitoare ale celorlalți oameni. Ea știe că e supărător pentru o femeie măritată, să fie remarcată de bărbați străini și se simte chiar ofensată, văzând că i se detailează prea mult frumusețea. Ea vrea să fie frumoasă numai pentru bărbatul său; și e destul de fericită, când acesta i-o spune. O femeie ori cât de serioasă ar fi și ori câtă rezervă ar arăta în lume, tot nu scapă de bârfele reu-voitorilor.

O politeț rezervată, pe care trebuie s'o aibă ori cine, poate să dea naștere la cine știe ce vorbe, De aceea e mai bine ca o femeie tineră să nu iasă prea des în lume, fiind că ori cât de bine s'ar purta, tot nu poate scapa de bârfele ei.

Cea mai mare prudență e recomandată unei femei tinere, în purtarea sa față de prietenii bărbatului său. Să nu se imprietenească prea mult cu vre-unul din ei, căci atunci îi dă oare-care speranțe, iar bărbatului său îi pune bănuiala în suflet. Și se întâmplă atunci, că într'o bună zi, după vre-o scenă casnică, când bărbatul pleacă după ce a zis vre-o vorbă grea soției sale, fără a avea timpul s'o împace, că apare „prietenul casei“, amabil, surizător și afectuos...

Trebuie să ne temem în totdeauna și de slăbiciunea noastră și a altora.

Cel mai bun lucru dar pentru o femeie tineră e, să nu caute a atrage asupra ei atenția lumii, care numai binevoitoare n'ar fi; să se arate de o potrivă de rezervată față de toți bărbații, fiind la un fel amabilă cu toți, și să nu frecventeze decât cercurile

permise de bărbatul său și la nevoe chiar să rupă legăturile cu vechile sale prietene, dacă purtarea lor n'ar conveni soțului său. Să caute numai admirația unui singur om, căci aceasta e destul, pentru a face fericirea a două ființe.

Curierul modei.

Voalul a fost în totdeauna o parte principală a toaletei, zice un ziar de mode din Londra și de și civilizația l-a descărcat de adevăratul scop, acela de a acoperi fața femeii înaintea bărbatului totuși este chemat ca să joace un mare rol. Firește că el este purtat numai ca podoabă. Industria dantelelor se va bucura de faptul că se poartă voaluri lungi care ajung până la talie.

Pentru ca înse să nu fie înlăturat aerul din față, voalul este îndepărtat de la față și drapat astfel în partea stângă a pălăriei încât se lasă pe ureche și pe umăr. Tot astfel s'a purtat și mai înainte voalul. Modistele de acum caută să dea prin ace o formă frumoasă draperiei voalurilor.

Sunt acum la modă niște pălării, numite cu drept cuvânt „Capeline Ombrelle“ adică pălărie umbrelă, de oare ce voalul aranjat pe ea apără ochii fără ca să fie incomod, dacă bordura pălăriei este astfel îndoită încât dantelele voalului să nu fie prea aproape de ochi.

O altă formă de pălărie la care se potrivește un astfel de voal este pălăria proeminentă. La această formă de pălărie dantelele de la voal cad pe păr, sau dacă bordura este ridicată numai în partea stângă dantelele sunt ridicate pe cealaltă parte și fixate printr'un buchet de flori.

O altă formă de a purta voalul constă într'aceea de a-l lăsa să cadă pe partea dinapoi a pălăriei și a-l înodă sub bărbie în forma unei funde. Pentru asemenea voaluri se potrivește *crêpe de chine* cu o bordură de dantele sau alunițe de șenilie.

Moda cere ca voalurile să aibă culoarea pălăriei, astfel încât există voaluri de toate culorile și nuanțele.

LITERATURĂ.

Cartea de aur. Dl Teodor V. Păcățianu anunță că a pus sub tipar o ediție nouă din volumul prim a „Cărții de aur“, întocmită cu ținerea în evidență a sentinței judecătorești pronunțată în procesul prin care a trecut acest volum.

Analele Academiei Române. Din această publicațiune a apărut la București tomul XXVI, seria II, 1903--1904, conținând partea administrativă și debaterile și anume: procesele verbale ale ședințelor săptămânale de peste an, de la închiderea sesiunii generale trecute și până la deschiderea celei actuale.

Climatologia României. A apărut în edițiunea Academiei Române broșura intitulată: „Materiale pentru climatologia României“. Repartițiunea ploii pe districte și pe basenuri în România în anul 1902 st. n. de St. C. Hepites, membru al Academiei Române. Preț 50 bani.

Igiena școlară. Sub acest titlu dl dr. I. Beu a publicat la Sibiu o broșură valoroasă, despre care ne-a făcut onoarea să scrie dl dr. I. Felix, membru al Academiei Române, cu bine stabilita sa competență. Noi notăm numai că broșura se află de vânzare cu prețul de 60 fileri.

C E E N O U ?

Hymen. Dl *Emil Pascovits-Dunca* din Sibiu, căpitan în garda imperială, nepotul reposatului consilier Paolo Dunca de Sajó, s'a logodit cu dsoara *Milica Miletici* de Karlovicigrad, fiica deputatului din Reichsrath și primar al orașului Mitrovici dl cav. Cyrill Miletici de Karlovicigrad.

Sinod arhidieceșan în Blaj. Eșc. Sa arhidieceșanul și mitropolitul dr. Victor Mihályi a convocat pe 10 mai n. sinod arhidieceșan, la dorința clerului, pentru regularea dotațiunii preoților.

Asociațiunea meseriașilor români din Brașov a ținut la 20 martie adunare generală, sub presiunea vicepreședintelui Eugen Precup. Cu asta ocaziune președinte, în locul dlui N. Petra-Petrescu, care s'a mutat din Brașov la Fofeldea, a fost ales dl Petru Pop, jude de tribunal în pensie. Controlor, în locul dlui Vas. Popovici, asemenea mutat din Brașov, s'a ales dl Ilie Savu.

Societate economică română în Bucovina. Ziarele scriu că în Bucovina s'a inițiat înființarea unei societăți culturale economice române. Scopul acestei societăți este răspândirea culturii în popor, ridicarea stării agricole și dezvoltarea comerțului și a industriei la poporul român.

Au murit: *Mihail Cav. de Grigorcea*, mare proprietar în Bucovina, la 17 martie, în Cernăuți, în etate de 63 ani; — *Maria Bercean* ved. Moga, preteasă văduvă gr. cat., la Lugoj, în etate de 61 ani; — *Ana Dulog* n. F. Negruțiu, preteasă văduvă, la 23 martie, în Blaj.

D I N L U M E .

Are dreptul bărbatul să deschidă scrisorile femeii sale? În Germania, unde s'a agitat mult această chestiune, s'a ajuns la rezultatul hotărârii că bărbatul n'are acest drept. Dr. Ernest Goldmann a scris un articol interesant în această privință, probând cu texte de lege, că după legea germană bărbatul n'are nici dreptul moral și nici juridic, de a deschide scrisorile adresate soției sale. Asta e favorabil femeii, din punctul de vedere al emancipării, dar atunci se înțelege de la sine, că nici femeia n'are dreptul de a deschide scrisorile bărbatului său. Lucrul acesta n'o să cam placă curioșității feminine, dar o să se obișnuiască, cu timpul.

Un mare duce poet. Un poet militar, de un deosebit talent, care se adresează de obicei soldaților, într'un stil simplu și popular, este marele duce Constantin Constantinovici, vărul împăratului. Poemele sale care se cântă acum în întreaga armată, și care vor răsună și pe câmpul de luptă, au apărut acum câțiva ani, sub inițialele K. R. (Constantin Romanow). Întâiu nu s'a știut cine e

autorul, care n'a fost aflat decât în urma unei indiscrețiuni. Marele duce Constantin Constantinovici este un democrat în toată puterea cuvântului. Văr al țarului, el e contra absolutismului... Într'o scrisoare care s'a publicat de curând, el spune ce puțin preț pune pe faptul că e născut pe vârful scării sociale: „Am fost ales de soartă, scrie marele duce; din leagăn încă mi s'au dat onoruri, respect, bogății. Copil, am fost crescut pentru destinele mari. Dar ce înseamnă averea și puterea? Acelaș mormânt nu ne va face oare pe toți egali?... N'am decât un orgoliu, eu care sunt urmașul unei rase ilustre, eu care am în vine sângele țarilor: acela de a îndeplini sfânta misiune a poetului și de a mișcă prin cântecele mele sufletul mulțimei omenesti. Sunt fericit când pot să calmez durerile celor îndurerăți.“ Marele duce Constantin este un poet în toată accepțiunea cuvântului. Până acum a dat la lumină mai multe volume cu poezii. În deosebi excelează în poezia militară, în care se adresează soldatului. Marele duce a făcut războiul din 1877 și de atunci datează adăna lui simpatie pentru soldatul rus: bun, răbdător și curajos până la moarte. Poeziile în stil popular ale marelui duce au devenit curând populare; ele sunt cântate de barzii și poeții poporului, ceea ce este

cea mai bună dovadă că ele corespund sufletului țeranului rus.

Călimdarul săptămânei.

Duminea Floriilor Fv. de la Ioan c. 21 st. 1—18.

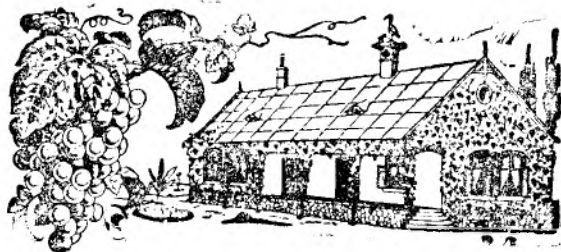
Ziua sept.	Călimdarul vechiu	Călimd nou
Duminea	21 (+) <i>Floriile</i>	3 <i>Ss. Paști</i>
Luni	22 M. Vasile	4 <i>Lavinia P</i>
Marti	23 C. Nicon	5 <i>Vincentiu</i>
Mercuri	24 C. Zaharia	6 <i>Celestin</i>
Joi	25 (+) <i>Bunavest.</i>	7 <i>Lothar</i>
Vineri	26 *Arch. Gavril	8 <i>Dionisiu</i>
Sămbătă	27 C. Matrona	9 <i>Maria El.</i>

Îndreptare. În „Salonul“ de la București din nr. trecut s'a vîrit greșeala de tipar: „Princesa de Belgrad“ în loc de „Princesa de la Bagdad“. — În acelaș numer, în raportul de la Academie, în partea privitoare la chestiunea ortografiei, în două locuri s'a cules „sesiune“ în loc de „secțiune“.

Avis abonaților nostri. Apropiindu-se finea treiluniului prim, rugăm pe abonații nostri, să-și înnoiască abonamentele.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDĂS NR. 14/296b).

Să plantăm umbră de viață de vie
pe lângă ori ce casă și în grădinile noastre
de casă,
în pământ și năsip.

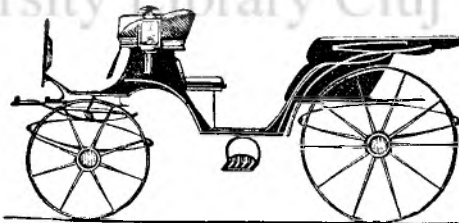

Pentru acest scop înse nu se potrivește ori ce soi de struguri, de și toate soiurile sunt plante curpenitoare, fiind că o parte mare din ele, chiar și dacă se desvoală, nu dă roade, din care cauză mulți nu au putut obține nici un rezultat. Dacă înse se plantează soiuri bune pentru formarea de verdeață, acestea provăd apoi casa pe întreg timpul coacerii cu cele mai eminente soiuri de struguri lămăioși și alte soiuri de struguri dulci.

Strugurii cresc pretutindenea în patria noastră și nu există casă, pe lângă a cărei ziduri nu ar putea fi cultivați, cu neînsemnate spese; afară de aceea servesc de cea mai frumoasă podoabă și pentru alte clădiri, grădini, garduri ș. a. fără să detragă cât de puțin din locul menit pentru alte scopuri. Și-apoi strugurii sunt cele mai multămitoare poame, de oare ce rodese an de an.

Soiurile sunt descrise în un preț-curent ilustrat, care, indicându-se adresa prin cartă poștală, se trimite fiecăruia, gratis și franco. 4—8

Erste Érmelléker Rebenschule. Nagy-Kágya, p. u. Székelyhid.

LEOPOLD BODÁNSZKY fabricant de trasuri
Oradea-mare, strada Szilágyi Desső,
lângă teatru, casa proprie.

Cu onoare aduc la cunoștința onor. public, că în localul fabricii mele, țin un magazin de tot felul de trasuri noue

cu prețuri foarte moderate.

Fabrica mea se angajează la ori ce lucrări de faurărie, rotărie, satlerie și de lucire, precum și la ori ce renovări.

Cu stimă

Leopold Bodánszky

(10—10)

fabricant de trăsuri.